

بسمه تعالی

فرم طرح دوره دروس نظری و عملی - دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد

دانشکده: بهداشت

گروه آموزشی: بهداشت عمومی سال تحصیلی: 1397-1398

نام و شماره درس: بهداشت مادر و کودک رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی پیوسته بهداشت عمومی

روز و ساعت برگزاری: یکشنبه 13-15 محل برگزاری: کلاس 3

تعداد و نوع واحد: 2 واحد نظری دروس پیش نیاز: ندارد

مدرس: دکتر لیلی ربیعی آدرس ایمیل: rabiei.l@skums.ac.ir

هدف کلی درس:

هدف کلی:

۱. آشنایی با کلیاتی در مورد بهداشت مادر و کودک
۲. آشنایی با چگونگی مراقبتهای مادران و کودکان (کمیت، کیفیت و اجزاء مراقبت ها)
۳. آشنایی با رشد و تکامل کودکان و عوامل موثر بر آن و توان تشخیص چگونگی و روند رشد و تکامل
۴. آشنایی با عوامل موثر و خطرزا در سلامت مادر و کودک و راههای پیشگیری
۵. آشنایی با عوامل موثر در مرگ کودکان و مادران و راههای پیشگیری از آن

*اهداف اختصاصی یا جزئی درس: هدف اختصاصی بهتر است به صورت رفتاری نوشته شود (هدف رفتاری دارای مخاطب، فعل رفتاری، درجه و معیار و شرایط انجام است)

- دامنه بهداشت مادر و کودک را نام ببرد .
- اهمیت و هدف بهداشت مادر و کودک را بیان نماید.
- چگونگی و فلسفه خدمات بهداشت مادر و کودک و خانواده و طروق مختلف ارائه خدمات آن در ایران و جهان را شرح دهد .
- اصول، اجزاء و اهداف PHC را شرح دهد .
- اصول، اجزاء و اهداف MCH را شرح دهد .
- اهمیت مشاوره قبل ازدواج را شرح دهد.
- آزمایشهای قبل از ازدواج را بیان نماید.
- معاینات قبل ازدواج را بیان کند.
- اهمیت مراقبت های قبل از ازدواج را توضیح دهد.
- اهمیت مشاوره در مورد فاصله گذاری و تاثیر آن در سلامت مادر و کودک را توضیح دهد.
- اطلاعاتی پیرامون نحوه صحیح استفاده از روش های پیشگیری از بارداری را بیان کند.
- روش های تشخیص حاملگی را تشریح کند .
- چگونگی تشکیل پرونده بهداشتی را شرح دهد.
- زمان تقریبی زایمان را به نحو صحیح تعیین نماید.
- اهمیت و چگونگی معاینات کلینیکی و پاراکلینیکی را بیان کند.
- قادر باشد که حاملگی های آسیب پذیر را تشخیص دهد .
- علل انواع حاملگی های آسیب پذیر را شرح دهد .

علائم و راههای تشخیص حاملگی های آسیب پذیر را شرح دهد .
راههای مراقبت از حاملگی های آسیب پذیر را شرح دهد .
طرق پیشگیری و درمان حاملگی های آسیب پذیر را شرح دهد .
رشد و تکامل را تعریف کند .
اصول رشد و تکامل را شرح دهد .
عواملی را که بر رشد و تکامل جنین تاثیر می گذارد را بیان کنید.
با چگونگی واکسیناسیون دوران بارداری آشنا باشد.
بتواند به مادران باردار در مورد تغذیه دوران بارداری به نحو صحیح آموزش دهد.
مراقبتهای بهداشتی حین حاملگی را شرح دهد .
علل و علائم مشکلات شایع حین بارداری را شرح دهد .
درمان مشکلات شایع حین بارداری را شرح دهد .
با مراقبتهای حین زایمان آشنا شود.
مراقبت های پس از زایمان را بداند.
عوارض زایمانی و پس از را تشخیص دهد.
با چگونگی مراقبت های بهداشتی مادر حین آشنا باشد.
با چگونگی مراقبت های بهداشتی مادر پس از زایمان آشنا باشد.
انواع و علائم مشکلات شایع دوران بارداری را بیان کند.
انواع و علائم مشکلات شایع پس از زایمان را بیان کند.
طرق پیشگیری و درمان مشکلات شایع پس از زایمان را شرح دهد .
میزان های مرگ مادران و چگونگی محاسبه آن را بداند .
میزان های مرگ مادران را در مناطق مختلف مقایسه کند
عوامل موثر بر مرگ مادران را بیان کند.
راههای پیشگیری از مرگ مادران را بداند.
مراقبتهای اولیه نوزاد بلافاصله پس از تولد را شرح دهد .
نوزاد طبیعی، ویژگیها و شاخص ها را تعریف کند.
خصوصیات نوزاد نارس را بیان نماید.

آشنایی با نوزادان آسیب پذیر (نارس) - IUGR - L.B.W - مادر دیابتی - هیپوگلیسمی - زردی).
عوامل موثر در تولد نوزاد نارس و سایر نوزادان آسیب پذیر (مانند I.U.G.R-L.B.W) ، راههای پیشگیری و مراقبت ها از آنها را توضیح دهد.

علائم و نحوه تشخیص نوزادان آسیب پذیر را توضیح دهد.
نحوه درمان و مراقبت نوزادان آسیب پذیر را شرح دهد .
نحوه پیشگیری از این بیماریها شایع دوران نوزادی و کودکی را توضیح دهد .
میزان های مرگ نوزادان و کودکان، علل و عوامل موثر بر آنها را تجزیه و تحلیل کند.

تغذیه، ترکیب و فواید شیر مادر را توضیح دهد .
مکانیسم ترشح مادر را بیان کنید .
اصول تغذیه صحیح با شیرمادر را توضیح دهد .
نکات مراقبتی تغذیه با شیرمادر را توضیح دهد .
اصول انواع تغذیه مصنوعی را شرح دهد .
شیر مادر با شیرهای دیگر را مقایسه کند.
چگونگی نگهداری شیر مادر را شرح دهد.
مشکلات شیردهی، چگونگی پیشگیری و مراقبت از آنها را بداند.
نحو شروع و چگونگی تغذیه تکمیلی را بیان نماید.
Weaning را تعریف کند.
اصول و مراحل **Weaning** را شرح دهد .
مراحل رشد و تکامل را در دوران جنینی ، شیر خوارگی و کودکی را بیان نماید.
عوامل موثر بر رشد و تکامل را توضیح دهد .
منحنی رشد و تکامل را ترسیم و تفسیر کند .
چگونگی تشخیص اختلالات رشد و تکامل را بیان کند .
پیشگیری و درمان اختلالات رشد و تکامل را بداند.
مراقبتهای بهداشتی و پایش شیرخواران، کودکان را تا دوره مدرسه بداند.
نحوه صحیح محاسبه رشد کودک در دوره های مختلف را بداند
تغذیه صحیح دوران، شیر خوارگی و کودکی را بداند
چگونگی تغذیه صحیح دوران، شیر خوارگی و کودکی را به مادر آموزش دهد.
سوء تغذیه را تعریف نماید.
انواع سوء تغذیه را نام ببرد.
علل، و پیشگیری سوء تغذیه کودکان را برای مادران توصیف نماید.
درمان سوء تغذیه کودکان را بداند.
روشهای انجام و مکانیسم اثر انواع واکسیناسون و بیماریهای مربوطه را شرح دهد .
واکسیناسیون و اجرای برنامه گسترش ایمن سازی کشوری را بداند.
زمان انجام واکسیناسیون را بطور صحیح بیان نماید.
چگونگی برخورد در صورت عدم مراجعه در زمان مقرر برای دریافت واکسن را توضیح دهد و نوبت بعدی دریافت واکسن را بیان نماید.
عوارض واکسن های مربوطه و چگونگی برخورد با آن را بداند.
زنجیره سرما را بداند.
سازمانهای ارائه دهنده خدمات بهداشت مادر و کودک را در دنیا و کشور را بشناسد.
نحوه برنامه ریزی و اجرای خدمات بهداشت مادر و کودک را شرح دهد .
نحوه ارزشیابی برای خدمات بهداشت مادر و کودک را شرح دهد .

شاخص های بهداشت مادر و کودک را محاسبه کنند.
چگونگی مقایسه نتایج شاخص های بهداشت مادر و کودک کشور با دنیا را انجام دهد.

*وظایف دانشجویان: (تکالیف دانشجو در طول ترم) : حضور منظم در کلاس ، رعایت شئون دانشجویی، شرکت در بحث های کلاسی و پرسش و پاسخ ها، ارائه سمینار کلاسی

*منابع اصلی درس منابع اصلی (با رعایت اصول منبع نویسی و دادن نشانی برای تهیه آنها شامل کتابخانه، کتابفروشی، اینترنت، .....)

Pub med articles Maternity Care, Obstetrics and Gynecology Williams,
، کتابچه های وزارت بهداشت کلیات بهداشت عمومی دکترحاتمی – بهداشت باروری و مراقبت های دوران بارداری، عبدالهی

*روش تدریس: سخنرانی، پرسش و پاسخ ، بحث کلاسی

*وسایل کمک آموزشی مورد استفاده: نرم افزار پاورپوینت با کمک لپ تاپ و ویدئو پروژکتور، وایت برد

فرم معرفی دروس نظری و عملی - دانشگاه علوم پزشکی شهر کرد

جدول زمان بندی ارائه برنامه درس نیمسال اول 97-1398

ردیف	جلسات	ساعت	عنوان	مدرس	آمادگی لازم دانشجویان قبل از شروع
1	جلسه اول	<u>15</u> <u>13</u>	بهداشت مادر و کودک	دکتر لیلی ربیعی	-
2	جلسه دوم	<u>15</u> <u>13</u>	اصول، اجزاء و اهداف MCH,PHC	دکتر لیلی ربیعی	توجه، حضور ذهن و آمادگی جهت فراگیری مطالب جلسه حاضر
3	جلسه سوم	<u>15</u> <u>13</u>	مراقبت ها و خدمات دوران قبل از بارداری	دکتر لیلی ربیعی	"
4	جلسه چهارم	<u>15</u> <u>13</u>	مراقبتها و خدمات دوران بارداری	دکتر لیلی ربیعی	"
5	جلسه پنجم	<u>15</u> <u>13</u>	حاملگی های آسیب پذیر	دکتر لیلی ربیعی	"
6	جلسه ششم	<u>15</u> <u>13</u>	مراقبت ها و خدمات حین زایمان	دکتر لیلی ربیعی	"
7	جلسه هفتم	<u>15</u> <u>13</u>	مراقبت ها و خدمات پس از زایمان	دکتر لیلی ربیعی	"
8	جلسه هشتم	<u>15</u> <u>13</u>	مرگ و میر مادر	دکتر لیلی ربیعی	"
9	جلسه نهم	<u>15</u> <u>13</u>	نوزادان طبیعی	دکتر لیلی ربیعی	"
10	جلسه دهم	<u>15</u> <u>13</u>	نوزادان آسیب پذیر	دکتر لیلی ربیعی	"
11	جلسه یازدهم	<u>15</u> <u>13</u>	شیر مادر	دکتر لیلی ربیعی	"
12	جلسه دوازدهم	<u>15</u> <u>13</u>	رشد و تکامل	دکتر لیلی ربیعی	"
13	جلسه سیزدهم	<u>15</u> <u>13</u>	مراقبتهای بهداشتی کودکان	دکتر لیلی ربیعی	"
14	جلسه چهاردهم	<u>15</u> <u>13</u>	مراقبتهای بهداشتی و پایش شیرخواران، کودکان	دکتر لیلی ربیعی	"
15	جلسه پانزدهم	<u>15</u> <u>13</u>	سوء تغذیه	دکتر لیلی ربیعی	"

"	دکتر لیلی ربیعی	برنامه ریزی، اجرا و ارزشیابی خدمات بهداشت مادر و کودک و سازمان های ارایه دهنده آن	-15 13	جلسه شانزدهم	1 6
---	-----------------	---	-----------	--------------	--------